

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Obraz ženy v písemnictví 14. století

Michal Hlavatý

Pedagogická fakulta University Karlovy, Katedra dějin a didaktiky dějepisu

Praha 2011

Předkládaná bakalářská práce, stojící na pomezí dějepisného a literárněhistorického bádání, je vcelku zajímavým pokusem o uchopení poměrně složité problematiky, jíž obraz ženy ve středověké literatuře bezesporu je. I fundovaný a zkušený badatel při zpracování tohoto širokého tématu naráží na mnoho objektivních potíží i subjektivních bariér, které jeho úsilí nutně poznamenávají: vedou jej a zároveň limitují; autor – Michal Hlavatý – tedy zasluhuje na samém počátku pochvalu přinejmenším za odvalu, s níž se do zpracování tohoto tématu u vědomí všech úskalí pustil.

Relativně pevným základem a dobrým východiskem textu je jednak vymezení jinak nad míru bakalářské práce rozsáhlého tématu, které je funkčně a smysluplně zúženo, jednak detailně promyšlená struktura resp. osnova, která je autorovi přísným vodítkem při závěrečném zpracování, což je výslednému dílu rozhodně ku prospěchu. Zaměření na umělecký obraz ženy v literární produkci, jednoznačně kvalifikované jednak místem vzniku a rozšíření (české země resp. oblast užívání českého jazyka), jednak dobou vzniku (14. století), je nesporným kladem obhajované práce, vzdor faktu, že oba vymežující aspekty (místo a čas) posuzované literární tvorby jsou jistým způsobem zjednodušující a lze je relativizovat. V kontextu bakalářské práce, která bývá ze své podstaty prvním soustavnějším badatelským a interpretačním pokusem a jako taková zaslouží shovívavější měřítko, je však tento nedostatek jistě odpustitelný. Sympatie vzbuzuje též autorova zjevná a lze říci, že až na další úspěšná snaha soustředit v rámci dané specifikace veškerý známý objem literární tvorby, již stojí pro jeho badatelský záměr v pozici primárních pramenů a z nichž čerpá podklad pro své závěry, stejně jako prokazatelná poctivost při obeznámení se s těmito texty. Je v té souvislosti ovšem určitě škoda, že samo těžiště obhajované práce - charakteristika ženských literárních postav – ulpívá spíše na povrchním popisu. Více než vlastní interpretační názor přináší Michal Hlavatý ve své bakalářské studii jakýsi rámcový typologický katalog, v němž chybí hlubší a podrobnější rozkrytí mnohých uměleckých i mimouměleckých (společenských,

náboženských, mytologických apod.) zdrojů a vazeb, které stojí v počátcích existence ženských literárních topoi a ovlivňují jejich konkrétní podobu. Jednotlivé typy ženských postav – dcera, manželka, matka, světice, bojovnice, víla atd. – jsou sice dobře, byť stručně popsány, naznačen je v některých případech i jejich vývoj v rámci časového intervalu, definovaného zadáním bakalářské práce, v textu však postrádám jak větší míru pochopení pro samu existenci právě těchto typů, tak osvětlení jejich (umělecké) geneze. Tomu konečně odpovídá i skutečnost, že v seznamu použité literatury chybí řada jmen a dostupných titulů, které se otázkou vnímání ženy a „ženského elementu“ ve středověké mentalitě (potažmo uměleckém projevu) zabývají. Je nicméně pravdou, že takovéto náročné pojetí, jakkoli odborně opodstatněné, by bylo charakteru a poslání bakalářské práce nepřiměřené a odpovídalo by více úrovni diplomního či dokonce rigorózního úkolu; chyba je tedy spíše v samotném až příliš ambiciózním zadání, jehož další odlehčení a zúžení (kupříkladu „Postava ženy – bojovnice v českém písemnictví 14. století“) by bývalo bylo pro dobro věci.

Odhlédnuto od vznesených námitek lze posuzovanou bakalářskou práci hodnotit jako zdařilou: vcelku není zatížena žádnými zásadními faktickými, metodickými, formálními ani většími stylistickými nedostatky. Michal Hlavatý dokazuje, že spolehlivě zvládl základy odborné historiografické práce: orientuje se s potřebnou jistotou v primárních pramenech, při výběru literatury zařadil i cizojazyčný titul. Poznámkový aparát i bibliografické údaje zpracovává se zřetelnou snahou po preciznosti, takže nevykazují výraznější nedostatky. Jeho hutný, nekvětnatý sloh působí sice místy odtažitě, zvláště s ohledem na téma práce, je však plně funkční a srozumitelný, pouze místy poněkud neobratný. Závěrečné redakci a editaci věnoval relativně dostatečný prostor, což se odrazilo zejména v dobré úrovni pravopisu (až na častější chyby v interpunkci). Rozsah jeho bakalářské práce (65 stran včetně anglického resumé a obrazové přílohy) je přiměřený.

Závěr: S přihlédnutím k průběhu obhajoby navrhuji hodnotit bakalářskou práci Michala Hlavatého známkou „velmi dobře“.

V Osíčku, 13. května 2011

Mgr. Gabriela Šaročová